

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 15Co/98/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4312217117
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 01. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Bzdúšek
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2015:4312217117.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jána Bzdúška a členov senátu JUDr. Evy Hritzovej a JUDr. Pavla Lukáča, v právnej veci žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, zast.: Fridrich Paľko, s.r.o., Grösslingova 4, Bratislava, IČO: 36 864 421, proti žalovanému: Slovenská republika, v jej mene Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné nám. 13, Bratislava, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nitra č. k. 18C/65/2013-132 zo dňa 14.11.2013 a uzneseniu Okresného súdu Nitra č. k. 18C/65/2013-146 zo dňa 25.02.2014, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok Okresného súdu Nitra č. k. 18C/65/2013-132 zo dňa 14.11.2013 potvrdzuje.

Žalovanému odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odvolací súd uznesenie Okresného súdu Nitra č. k. 18C/65/2013-146 zo dňa 25.02.2014 potvrdzuje.

odôvodnenie:

Okresný súd Nitra napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

V odôvodnení napadnutého rozsudku prvostupňový súd uviedol, že žalobca sa písomne podaným návrhom doručeným dňa 28.09.2012 domáhal od žalovaného zaplata sumy 175,-- eur ako majetkovej škody a titulom nemajetkovej ujmy sumu 608,52 eura. Svoj návrh odôvodnil tým, že žalobca ako oprávnený subjekt navrhol písomným podaním súdnemu exekútorovi vykonať exekúciu z dôvodu nerešpektovania zmluvných dojednaní a zákonných ustanovení zo strany dlžníka. Exekúciu žalobca navrhol vykonať pre svoju pohľadávku, ktorá vznikla neplnením záväzku vyplývajúceho zo zmluvy o úvere č. 4440158 dlžníkom L. W., nar. XX.XX.XXXX. Súdny exekútor predložil návrh žalobcu na vykonanie exekúcie spolu s exekučným titulom Okresnému súdu Levice a požiadal ho o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Exekučný súd poveril súdneho exekútora vykonaním exekúcie a udelil mu poverenie registrované pod č.: 5402036514*. Žalobca následne dňa 18.11.2010 podal podľa ust. § 44 ods. 8 Exekučného poriadku návrh na zmenu exekútora. Žalobca legitímne očakával, že súd mu poskytne súdnu ochranu v zákonom predpokladanej kvalite a teda že dôjde k reálnej zmene exekútora rozhodnutím súdu v zákonom stanovenej lehote.

V exekučnom konaní je založená zákonná povinnosť exekučného súdu rozhodnúť o návrhu oprávneného na zmenu exekútora do 30 dní od doručenia návrhu oprávneného na zmenu exekútora. Exekučný súd napriek tomu, že vec ním prejednávaná nevykazovala prvky nadmernej právnej zložitosti a nevyžadovala si takú spoluprácu s účastníkmi konania, ktorá by mohla mať svojou komplexnosťou podstatný vplyv na čas potrebný k posúdeniu na rozhodnutie, nerozhodol o návrhu na zmenu súdneho exekútora v zákonom

stanovenom čase. Nesprávny úradný postup videl žalobca v tom, že neexistovala okolnosť, ktorá by umožňovala exekučnému súdu postupovať nesústreďene a so zbytočnými prietahmi tak, že k vydaniu rozhodnutia o zmene súdneho exekútora pristúpil až po veľmi dlhej dobe. Poukázal ďalej na skutočnosť, že zmyslom právnej úpravy zmeny súdneho exekútora obsiahnutej v ust. § 44 ods. 8 Exekučného poriadku je zakotvenie možnosti zmeny exekútora na základe žiadosti najmä v snahe o dôsledné uplatňovania zásady hospodárnosti v exekučnom konaní a zabezpečenie ochrany oprávneného pri nečinnosti súdneho exekútora. Pretože exekučný súd ostal aj po podaní návrhu na zmenu súdneho exekútora nečinný, musel obdobie nečinnosti prekryvať žalobca svojou aktivitou cielenou na udržanie bonity pohľadávky a jej zabezpečenia usmerňovaním exekútora a ďalších zúčastnených orgánov. Nesprávnym úradným postupom došlo k zmareniu legitímnych očakávaní žalobcu, že nastanú účinky predpokladané ust. § 44 ods. 8 Exekučného poriadku a správnym postupom exekučného súdu dôjde k zámene súdneho exekútora, čo bude viesť k efektívnemu a účinnému vymoženiu jeho pohľadávky. Nesprávnym úradným postupom exekučného súdu vystavil oprávnené záujmy žalobcu nasledovným rizikám: neskorým ukončením procedúry zmeny súdneho exekútora exekučným súdom nastali riziká: zániku povinného, riziko zmarenia účelu konania pre stratu kontaktu s povinným a riziko insolvenčii povinného.

V návrhu ďalej uviedol, že majetková škoda predstavuje účelne vynaložené náklady spojené s jeho činnosťou uskutočňovanou vo veci správy a udržateľnosti pohľadávky v období, ktoré zbytočne uplynulo medzi doručením návrhu na zmenu exekútora a rozhodnutím o ňom. Žalobca vynaložil v tomto období na správu pohľadávky prostredníctvom pracovných výkonov zamestnancov pomocou informačného systému sumu 70,-- eur, na udržiavanie a správu informačného systému sumu 40,-- eur, na administráciu listín a komunikáciu s pôvodným súdnym exekútorom sumu 50,-- eur. a na administratívne spracovanie textov urgencií adresovaných exekučnému súdu na publikačné výdaje spojené s vyhotovením urgencií adresovaných exekučnému súdu, na poštovné a telekomunikačné výdaje spojené s urgovaním a kontrolu stavu konania na exekučnom súde sumu 15,-- eur, spolu sumu 175,-- eur.

Zároveň si uplatnil náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, pretože samotné konštatovanie porušenia práva na rozhodnutie o návrhu na zmenu súdneho exekútora v zákonom stanovenej dobe v spojení s porušením práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranom čase zaručeného čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nepravým úradným postupom. Potreba nemajetkovej ujmy má svoj základ v požiadavke na spravodlivé usporiadanie vzťahov a dosiahnutie adekvátnej nápravy a primeranej satisfakcie za porušenie základných práv a princípov právneho štátu. Žalobca si uplatňuje ako primeranú náhradu nemajetkovej ujmy za vnútorné zásahy do spoločnosti, ovplyvňovanie podnikateľského plánovania a rozhodovania, za porušenie jeho práv, stratu legitímnych očakávaní, že nastane v zákonom čase stav predpokladaný zákonom, stratu dôvery v právo a v spravodlivé riešenie veci a vyvolanie rizík ohrozujúcich konečné vymoženie pohľadávky vo výške 608,52 eura, pričom pri výpočte vychádzal z alikvótného pomeru 55,32 eura za každý mesiac omeškania v činnosti exekučného súdu a to na základe aplikácie doktríny ústavného súdu, teda 663,88 eura za rok: 12 mesiacov za mesiac. Exekučný súd bol bezdôvodne nečinný viac ako 333 dní. Poukázal pritom na nálezy Ústavného súdu SR, v ktorých bolo žalobcovi priznané finančné zadosťučinenie za zbytočné prietahy súdov.

Prvostupňový súd vo veci vykonal dokazovanie, pričom z exekučného spisu OS Levice sp. zn. Er/383/2006 zistil, že návrhom doručeným súdnemu exekútorovi JUDr. Lubomírovi Pekárovi dňa 03.04.2006 bolo začaté exekučné konania v prospech oprávneného - žalobcu proti povinnému L. W.. Dňa 07.04.2006 bola podaná žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, dňa 02.05.2006 súd vydal poverenie na vykonanie exekúcie pod reg. číslom 5402 036514*. Dňa 23.11.2010 doručil oprávnený súdu návrh na zmenu exekútora a žiadal, aby súd poveril vykonaním exekúcie súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého. Uznesením Okresného súdu Levice sp. zn. 14Er/383/2006-19, zo dňa 17.10.2011 súd nevyhovel žiadosti oprávneného na zmenu exekútora.

Žalobca uvádzal, že vo veci preukázanie škody požiadal o vypracovanie znaleckého posudku, pričom súd poznamenáva, že ak mu vznikla škoda, mal by mať dôkazy, ktorými by ju preukázal a za daného stavu nie je zrejmé ako mohol žalobca dospieť k výške ním tvrdenej škody. Znalecký posudok je na preskúmanie správnosti preukázaných tvrdení účastníkov konania. Z tohto dôvodu súd návrh

na doplnenie dokazovania znaleckým posudkom ako nehospodárne zamietol, i s poukazom na ďalšie dôvody pre zamietnutie návrhu.

Súd zistil, že žalobca podal žiadosť o predbežné prerokovania nároku žalovanému 25.05.2012.

Súd nezisťoval, či došlo k prieťahom v konaní, ale či bola dodržaná zákonná 30 dňová lehota na vydanie rozhodnutia, pričom zistil, že táto dodržaná zo strany súdu nebola. Ohľadne prípadného prieťahu sa nevedelo žiadne disciplinárne konanie, neriešila sťažnosť na prieťahy v konaní, nerozhodol Ústavný súd Slovenskej republiky, či Európsky súd pre ľudské práva.

Pokiaľ by v dôsledku nedodržania zákonnej lehoty na rozhodnutie o zmene exekútora mala vzniknúť žalobcovi škoda, musel by preukázať, že táto škoda vznikla v príčinnej súvislosti s nedodržaním uvedenej lehoty, čo podľa názoru súdu žalobca nepreukázal. Právny základ takéhoto nároku by musel spočívať v zodpovednosti žalovaného za konanie súdneho exekútora, ktorý mal vykonať až do právoplatného rozhodnutia súdu o jeho zmene všetky potrebné úkony v prospech oprávneného a pokiaľ by ich neurobil, musel by žalobca preukázať, že práve nečinnosťou tohto pôvodného exekútora mu vznikla škoda. Žalobca neprodukoval dôkazy k tomu, že škoda spočíva v zmenšení jeho majetku, alebo v ušlom zisku, ale ako majetkovú škodu uvádza vynaložené náklady spojené s jeho činnosťou uskutočňovanou vo veci správy a udržateľnosti pohľadávky v období, ktoré zbytočne uplynulo medzi dorúčením návrhu na zmenu exekútora a rozhodnutím o ňom. Súd má za to, že žalobca nepreukázal vznik škody na jeho strane v dôsledku oneskoreného rozhodnutia súdu o jeho návrhu na zmenu exekútora. Pokiaľ ide o náklady spojené so správou pohľadávky prostredníctvom pracovných výkonov zamestnancov pomocou informačného systému sumu 70,-- eur, na udržiavanie a správu informačného systému sumu 40,-- eur, má súd za to, že túto škodu žalobca nešpecifikoval, nie je možné, podľa názoru súdu považovať uvedené položky za škodu v dôsledku nesprávneho úradného postupu exekučného súdu. Uvedené položky sú uvedené paušalizovane, pričom podľa názoru súdu poplatky spojené s pracovným výkonom zamestnancov informačného systému má žalobca v súvislosti so svojou podnikateľskou činnosťou a nemôže vyčíslieť, akú hodnotu by mali výkony jeho zamestnancov práve so správou pohľadávky, ktorá bola predmetom exekučného konania. K výške škody, ktorá má spočívať v úkonoch na administráciu listín a komunikáciu s pôvodným súdnym exekútorom sumu 50,-- eur a na administratívne spracovanie textov urgencií adresovaných exekučnému súdu na publikačné výdaje spojené s vyhotovením urgencií adresovaných exekučnému súdu, na poštovné a telekomunikačné výdaje spojené s urovaním a kontrolu stavu konania na exekučnom súde sumu 15,-- eur, žalobca nepreukázal.

Nárok žalobcu na nemajetkovú ujmu, uplatnený žalobou v tomto konaní, môže súd priznať s ohľadom na ust. § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, s prihliadnutím najmä na a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení. Súd má za to, že tak, ako sú v zákone koncipované, tieto sa vzťahujú na poškodeného - fyzickú osobu, okrem písm. b/, podľa ktorého by mal súd prihliadnuť na závažnosť vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k nej došlo. V tejto súvislosti súd poukazuje na to, že k vydaniu rozhodnutia po zákonom stanovenej lehote došlo v čase, kedy sa oprávnený domáhal v exekučných konaniach zaplatenia svojich pohľadávok, ktoré mu boli priznané rozhodnutiami rozhodcovských súdov a z rozhodovacej činnosti konajúceho súdu je súdu známe, že išlo o veľký počet návrhov, ktoré nebolo možné fyzicky s takým obsadením oddelení zaoberajúcich sa exekúciami, vybaviť v zákonom stanovenej lehote v každom prípade. Aj táto okolnosť, je podľa názoru súdu a platnej judikatúry, rozhodujúca a súd nemôže opomenúť okolnosti, za ktorých došlo k nesprávne úradnému postupu.

Priznanie nemajetkovej ujmy žalobcovi by bolo v rozpore s ust. § 1 O.s.p., podľa ktorého Občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchova na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb, ako aj v rozpore s dobrými mravmi.

Od podania návrhu na zmenu súdneho exekútora dňa 23.11.2010 do uplatnenia si náhrady škody priamo u žalovaného dňa 25.05.2012 neuplynula trojročná doba. Žalovaný namietal premlčanie návrhu. Súd mal za to že návrh nie je premlčaný.

Súd preto návrh zamietol.

Z právneho hľadiska súd vec posúdil podľa § 4 ods. 1 písm. a), § 9 ods. 1, 2, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, § 17 ods. 1, 2, 3, § 19 ods. 1, 3 z. č. 514/2003 Z.z. a § 41 ods. 1, 2, § 44 ods. 1, 2 z.č. 233/1995 Z.z.

O trovách konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 1 OSP, avšak tieto úspešnému žalovanému nepriznal, pretože si ich neuplatnil.

Proti tomuto rozsudku podal žalobca odvolanie z dôvodu odňatia možnosti konať pred súdom, nesprávneho právneho posúdenia veci, nedostatočne a neúplne zisteného skutkového stavu veci. Žalobca namietal, že prvostupňový súd rozhodol v merite veci na základe (a s použitím) „inšpirácie“ novou právnou úpravou obsiahnutou v ustanovení § 9 ods. 2 z. č. 514/2003 Z. z., čím súd de iure a de facto aplikoval princíp priamej retroaktivity, čo je neprípustné. Súd vôbec nevysvetlil, prečo zastáva názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty. Právna neistota existuje vždy do času, kým nedôjde ku konečnému rozhodnutiu. Podľa žalobcu súdu neprislúcha polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konania zákonnými lehotami. Súd má aplikovať platné právo a nie svojimi úvahami negovať právo na spravodlivý súdny proces a osobitne právo na prerokovanie veci v primeranom čase. Žalobca preto žiadal napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na opätovné prejednanie.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

Krajský súd v Nitre ako odvolací súd prejednal vec v rozsahu podľa § 212 ods. 1 OSP bez nariadenia pojednávania v zmysle ustanovenia § 214 ods. 2 OSP s tým, že miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku oznámil vopred v zákone stanovenej lehote na úradnej tabuli súdu (§ 156 ods. 3 OSP).

Rozsudok bol vyhlásený dňa 27.01.2015.

Predmetom odvolacieho konania je napadnutý rozsudok, ktorým prvostupňový súd Okresný súd Nitra žalobu žalobcu o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy zamietol a žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

Z obsahu spisu a vykonaného dokazovania odvolací súd zistil, že prvostupňový súd vo veci vykonal dostatočné dokazovanie, riadne zistil skutkový stav a vec správne právne posúdil.

Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku a konštatuje správnosť jeho dôvodov (§ 219 ods. 2 OSP).

Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku odvolací súd uvádza, že postupom prvostupňového súdu nedošlo k odňatiu možnosti žalobcu konať pred súdom. Žalobca v odvolaní ostatne ani neuviedol a nekonkretizoval, v čom, resp. akým postupom súdu mu mala byť odňatá možnosť konať pred súdom.

K aplikácii novej právnej úpravy obsiahnutej v ustanovení § 9 ods. 2 z. č. 514/2003 Z. z. odvolací súd uvádza, že prvostupňový súd vychádzal zo znenia tejto právnej úpravy účinne v rozhodnom čase, pričom prvostupňový súd ani nezisťoval, či došlo k prietahom v konaní. Žalobca navyše vznik škody a jej výšku nepreukázal, čím sa nenaplnil jeden z predpokladov vzniku zodpovednosti za škodu. Podľa názoru odvolacieho súdu v priebehu exekúcie v čase, keď je podaný návrh na zmenu súdneho exekútora k vzniku škody nemôže dôjsť, pretože pôvodný exekútor až do rozhodnutia súdu o zmene je povinný vykonávať potrebné úkony exekučného konania.

Odvolací súd preto napadnutý rozsudok podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

Predmetom odvolacieho konania bolo aj napadnuté uznesenie, ktorým súd prvého stupňa uložil žalobcovi povinnosť, aby v lehote 10 dní od nadobudnutia právoplatnosti uznesenia zaplatil súdny poplatok za podané odvolanie v sume 20,-- eur.

Účelom súdnych poplatkov je aspoň čiastočná úhrada nákladov spojených so súdnym konaním zo strany účastníkov konania. Poplatníkom je navrhovateľ poplatkového úkonu, ak je podľa Sadzobníka súdnych poplatkov ustanovený poplatok z návrhu, pričom v odvolacom konaní je poplatníkom ten, kto podal odvolanie vo veci samej a poplatok sa vyberá podľa rovnakej sadzby ako v prvostupňovom konaní za podanie návrhu. Poplatková povinnosť vzniká už podaním odvolania. Súd prvého stupňa v predmetnej veci správne postupoval, keď žalobcovi vyrubil súdny poplatok v sume 20,-- eur podľa položky 7a (i keď v uznesení nesprávne uviedol, že žalobca je oslobodený od platenia súdnych poplatkov). Na zdôraznenie správnosti napadnutého uznesenia a k tvrdeniam žalobcu v podanom odvolaní proti tomuto uzneseniu, odvolací súd uvádza, že do 30.09.2012 bolo súdne konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom oslobodené od súdneho poplatku podľa ustanovenia § 4 ods. 1 písm. k/ vyššie citovaného zákona. Od 01.10.2012 bolo toto ustanovenie (§ 4 ods. 1, písm. k/) zrušené. Keďže odvolacie konanie sa v predmetnej veci začalo podaním odvolania (zo dňa 13.11.2013), ktoré bolo doručené súdu prvého stupňa dňa 14.11.2013, nemožno na odvolacie konanie aplikovať ustanovenie § 4 ods. 1 písm. k/ vyššie citovaného zákona v znení účinnom do 30.09.2012 (v zmysle prechodného ustanovenia § 18ca zákona č. 71/1992 Zb.), ale je potrebné aplikovať ustanovenia zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení účinnom v čase začatia odvolacieho konania, t. j. 24.02.2014, kedy bolo súdu prvého stupňa doručené odvolanie žalobcu. Povinnosťou žalobcu bolo zaplatiť súdny poplatok pri podaní odvolania vo veci samej, ale nakoľko tak neurobil, súd mu poplatkovú povinnosť uložil uznesením.

Rozhodnutie o uložení poplatkovej povinnosti vydáva súd na predpísanom tlačive (vzor OSP č. 4a - výzva v zmysle ustanovenia § 10 vyššie citovaného zákona, vzor OSP č. 4 - uznesenie v zmysle ustanovenia § 12 vyššie citovaného zákona) a tak tomu bolo i v predmetnej veci. Súd teda konal na základe zákona a v súlade s ním a v žiadnom prípade nerozširoval okruh úkonov podliehajúcich poplatkovej povinnosti ako to tvrdil žalobca v podanom odvolaní. Podľa položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov sa súdny poplatok vyberá zo žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom, pričom ak poplatkovej povinnosti podlieha podanie žaloby, podlieha jej i podanie odvolania. V prípade, ak by zákonodarca mienil nespôplatiť odvolacie konanie vo veciach týchto žalôb, bol by to v predmetnom zákone i upravil, napr. ako pri položke 13 Sadzobníka súdnych poplatkov, ku ktorej prislúcha poznámka, že v odvolacom konaní sa poplatky podľa tejto položky nevyberajú. Pri posudzovaní odvolania žalobcu proti uzneseniu o uložení povinnosti zaplatiť súdny poplatok za podanie odvolania, odvolací súd vychádzal výlučne z dôvodov vymedzených žalobcom v podanom odvolaní a z ich rozsahu.

Z uvedených dôvodov i odvolaním napadnuté uznesenie o uložení poplatkovej povinnosti za podanie odvolania, odvolací súd podľa ustanovenia § 219 ods. 1, 2 OSP ako vecne správne potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovenia § 224 ods. 1 a ustanovenia § 142 ods. 1 OSP tak, že úspešnému žalovanému v odvolacom konaní náhradu trov tohto konania nepriznal, pretože si žiadne trovy odvolacieho konania neuplatnil a ani mu žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli.

Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.